

R O M Â N I A
ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția a II-a civilă

Decizia nr. 317/2016

Pronunțată în ședința publică, astăzi 11 februarie 2016.

Decizia nr. 317/2016

Asupra recursului de față;

Din examinarea actelor și lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, secția a V-a civilă, la data de 07 noiembrie 2012 sub nr. x/3/2012, modificată sub aspectul cadrului procesual la data de 19 februarie 2013, reclamantul A. a chemat în judecată pe pârâții Societatea Tipografică B., SC C. SRL, SC D. SRL, toate în calitate de editori ai ziarului „E.”; F., director al ziarului „E.”; G., autorul articolelor publicate în ziarul „E.” în perioada 23 septembrie 2012-07 octombrie 2012; H., redactor șef al publicației; I., redactor șef adjunct al publicației și J., redactor șef adjunct al publicației, solicitând obligarea pârâților, în solidar, la plata către sumei de 200.000 euro, cu titlu de despăgubiri morale pentru prejudiciile cauzate prin afirmațiile calomnioase și jignitoare tăcute de pârâți prin articolele publicate în ziarul „E.” în perioada 23 septembrie 2012-16 octombrie 2012; obligarea pârâților la prezentarea în mod public a scuzelor pentru ofensa adusă prin respectivele afirmații, sub sancțiunea de daune cominatorii în valoare de 1.000 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii; obligarea pârâților la publicarea, pe cheltuiala lor, cel puțin într-un ziar de mare tiraj cu acoperire națională, a hotărârii pronunțate în prezenta cauză, în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a acesteia, sub sancțiunea de daune cominatorii în valoare de 1.000 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii; obligarea pârâților la înlăturarea tuturor articolelor postate pe site-ul publicației, publicate în perioada 23 septembrie 2012-16 octombrie 2012, care aduc atingere grava onoarei, demnității și imaginii reclamantului; obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

O a doua cerere de modificare a cadrului procesual pasiv, prin introducerea în cauză a SC K. SRL, formulată de reclamant la data de 19 noiembrie 2013, a fost respinsă de instanță ca tardiv formulată.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 112 C. proc. civ., art. 30 din Constituția României, art. 58, art. 70, art. 72, art. 235, art. 1349 și urm. C. civ., art. 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, prevederile cuprinse în Decretul nr. 31/1954 și cele ale Codului Deontologic al Ziaristului.

Prin sentința civilă nr. 367 din 25 martie 2014, Tribunalul București, secția a V-a civilă, a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei SC C. SRL, a respins acțiunea formulată de reclamantul A., în contradictoriu cu pârâta Societatea Tipografică B., pentru lipsa capacității procesuale de folosință și a respins acțiunea formulată în contradictoriu cu SC C. SRL, pentru lipsa calității procesuale pasive. Totodată, a respins, ca neîntemeiată, acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâții G., F., H., I., J. și SC D. SRL.

Pentru a hotărî astfel, analizând cu prioritate excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtelor SC C. SRL și SC D. SRL, chemate în judecată în calitate de editori ai ziarului E., tribunalul a constatat că este întemeiată și a admis-o în ceea ce o privește pe pârâta SC C. SRL, având în vedere că, astfel cum rezultă din înscrisurile depuse la dosar, în perioada 23 septembrie-16 octombrie 2012, ziarul a fost editat de SC D. SRL.

Pe fondul cauzei, tribunalul a constatat că toate afirmațiile cuprinse în articolele incriminate au la bază date reale, vizează un subiect de interes general, acela al managementului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, și în nici un caz nu s-ar putea reține că au determinat revocarea reclamantului din funcția de Președinte al Consiliului C.S.A. în condițiile în care prima audiere în Parlament a avut loc anterior publicării acestor articole.

Instanța a reținut că materialele au fost însoțite de dovezi ale afirmațiilor conținute, fiind publicate în facsimil extrase din înscrisuri ce au fost depuse și la dosar și care nu au fost contestate de reclamant, parte dintre informații fiind obținute urmare audierii reclamantului în Parlament, astfel că articolele au o bază factuală incontestabilă, iar imputările și judecățile de valoare pe care le conțin nu pot fi catalogate ca afirmații în mod deliberat calomnioase, ci drept echivalentul unei libertăți jurnalistice ce include și eventuala recurgere la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare.

A considerat tribunalul că nu poate fi reținută, așadar, încălcarea libertății de exprimare și libertatea presei, nefacându-

se dovada că aceasta a fost exercitată peste condițiile și limitele impuse de art. 30 alin. (6) din Constituția României raportat la art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 75 C. civ., astfel că, nefiind îndeplinită prima condiție impusă de art. 1357 C. civ. pentru angajarea răspunderii civile delictuale, aceea a săvârșirii unei fapte ilicite, analiza celorlalte a fost considerată ca lipsită de interes.

Împotriva sentinței tribunalului a declarat apel reclamantul A., cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel București, secția a IV-a civilă, la data de 12 septembrie 2014 sub nr. x/3/2012.

Prin cererea de apel s-a solicitat admiterea apelului, schimbarea în parte a hotărârii primei instanțe, cu privire la fondul cauzei, pronunțarea unei hotărâri prin care să fie obligați intimații-pârâți la plata în solidar a sumelor cuvenite cu titlu de despăgubiri, pentru prejudiciile morale suferite în urma faptelor ilicite comise de aceștia, precum și la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În esență, apelantul a criticat soluția primei instanțe din perspectiva reținerii de către aceasta a inexistenței unei fapte ilicite care să angajeze răspunderea delictuală a intimaților-pârâți.

Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, prin decizia nr. 391/A din 14 octombrie 2014 a respins, ca nefondat, recursul reclamantului A.

În fundamentarea acestei decizii instanța de prim control judiciar a reținut, în esență, că raportat la obiectul cererii de chemare în judecată, prima instanță nu a statuat cu privire la conformitatea cu realitatea a faptelor relatate în articolele reclamate, ci a reținut îndeplinirea de către pârâții-intimați jurnaliști a obligației de informare și totodată existența unor înscrisuri care se refereau la faptele respective, ceea ce a conferit afirmațiilor pârâților baza factuală despre care face vorbire și jurisprudența C.E.D.O. invocată de apelant.

A mai avut în vedere instanța de apel că în mod corect a reținut tribunalul că afirmațiile intimaților-pârâți au avut o bază factuală, reprezentată de documentele invocate de aceștia prin întâmpinare, inclusiv raportul ședinței în cadrul căreia a avut loc audierea apelantului sub aspectul activității de conducere a Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor.

A apreciat instanța că în cauză nu s-a făcut dovada relei-credințe (sarcină ce revenea apelantului-reclamant), în condițiile în care intimații-pârâți au prezentat elementele probatorii pe baza cărora și-au conturat punctul de vedere exprimat în presă, iar susținerile din cererea de apel pretind în realitate instanțelor a trage concluzia relei-credințe doar din modul de expunere a faptelor și din succesiunea mai multor articole de presă care l-au privit pe apelant.

Curtea a considerat că, în contextul faptelor relatate, expresiile folosite (inclusiv cea subliniată repetat de apelant în conținutul memoriului său de apel, de a fi „căpușat” societăți de asigurare), reprezintă metafore acceptate în limbajul jurnalistic modern, încadrat, într-adevăr, în doza de exagerare permisă în jurisprudența națională și europeană contemporană.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs reclamantul A.

Recurentul-reclamant își subsumează criticile motivului de modificare reglementat de art. 304 pct. 9 C. proc. civ. solicitând admiterea acestuia, modificarea deciziei atacate în sensul admiterii apelului reclamantului, schimbării hotărârii primei instanțe și admiterea, pe fond, a acțiunii astfel cum a fost precizată, astfel:

- obligarea pârâților-intimați la plata în solidar a sumei de 200.000 euro, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciile morale cauzate subsemnatului;

- obligarea pârâților-intimați la prezentarea în mod public a scuzelor pentru ofensa ce i-a fost adusă prin articolele defăimătoare, sub sancțiunea de daune cominatorii în valoare de 1.000 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii;

- obligarea pârâților-intimați la publicarea, pe cheltuiala lor, cel puțin într-un ziar de mare tiraj cu acoperire națională, a hotărârii pronunțate în prezenta cauză, în termen de cel mult 15 zile de la rămânerea definitivă a acesteia, sub sancțiunea de daune cominatorii în valoare de 1.000 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii;

- obligarea pârâților-intimați la înlăturarea tuturor articolelor postate pe site-ul ziarului, publicate în perioada 23 septembrie 2012-16 octombrie 2012, care aduc atingere gravă onoarei, demnității și imaginii recurentului, sub sancțiunea de daune cominatorii în valoare de 1.000 RON pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii, cu cheltuieli de judecată ocazionate de declanșarea și susținerea întregului proces pe parcursul

tuturor fazelor procesuale derulate în fața instanțelor de judecată, cheltuieli constând în taxe judiciare de timbru și onorarii de avocați.

Consideră recurentul că hotărârea recurată a fost pronunțată cu aplicarea greșită a dispozițiilor art. 1349 alin. (1) raportat la art. 1357 și urm. C. civ., art. 30 alin. (6) și alin. (8) din Constituția României și art. 10 parag. 2 C.E.D.O., cu referire la următoarele aspecte:

O primă critică vizează faptul că instanța de apel, apreciind că prima instanță nu era datoare să verifice „conformitatea cu realitatea a faptelor relatate în articolele reclamate” deoarece „obiectul cauzei nu îi constituie stabilirea existenței sau nu a faptelor imputate reclamantului”, a pronunțat o soluție criticabilă care nu se sprijină în nici un fel pe dispozițiile legii și pe probatoriile administrate pe parcursul procesului, înlăturând ori ignorând desăvârșire și în mod nejustificat dovezile prezentate de recurent care, pe de o parte, atestau tocmai caracterul ilicit al faptelor intimațiilor-pârâți precum și inexistența bunei lor credințe, iar pe de altă parte, se impuneau a fi evaluate, în mod judicios, tocmai pentru ca intimații-pârâți au invocat anumite „documente” care s-a pretins că ar fi constituit acea „bază factuală seriosă, reală și solidă” pe care instanța de fond a luat-o în considerare la soluționarea pricinii.

Arată recurentul că, procedând astfel, instanța de apel a menținut deci o hotărâre nelegală la pronunțarea căreia prima instanță a avut în vedere doar apărările nefondate și înscrisurile prezentate de intimații-pârâți, încalcând astfel atât principiul fundamental al aflării adevărului (reglementat de dispozițiile incidente în speță ale art. 129 alin. (5) și (6) C. proc. civ.), cât și dreptul reclamantului la un proces echitabil și imparțial (în sensul statuat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de art. 21 alin. (3) din Constituția României, sens în care recurentul face trimitere la jurisprudența în materia a Curții Europene, a Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Precizează recurentul că, în contextul în care prima instanță a reținut că „articolele de presă au avut o bază factuală reală”, instanța de apel era datoare să verifice pe baza întregului probatoriu încuviințat dacă intimații-pârâți au luat măsurile pentru a-și îndeplini obligația „obișnuită” de a verifica adevărul/realitatea declarațiilor factuale.

Ori, se arată că instanța de apel nu a luat în considerare dovezile contrare administrate de recurent care atestau inexistența faptelor imputate, precum și lipsa unor investigații oneste, reale și corecte din partea ziaristilor și probau, pe de altă parte, caracterul vădit ilicit (defăimător, denigrator) al articolelor redactate și publicate cu evidentă rea-credință de către intimații-pârâți.

Recurentul reproșează instanței de apel că nu a mai luat astfel în seamă faptul că intimații-pârâți erau obligați să probeze afirmațiile tendențioase și denigratoare precum și faptele nereale publicate în articolele intitulate „Dumnezeul asigurărilor, A., încasează bani de la L. prin firma fiului”; „Cum au împărțit A. și M. banii de la L.”; „Cum au împărțit președintele C.S.A. și fostul lui șef banii de la L.” și prezintă înscrisurile pe care le-a depus în probațiune.

Consideră recurentul că instanța de apel a ignorat îndatorirea ziaristilor de a administra dovezi concrete, pertinente și serioase (date fiind gravitatea și seriozitatea afirmațiilor) care să ateste existența acelor „afaceri” sau „legături” concrete ale recurentului cu firma de asigurare, niciunul dintre aceste documente invocate de intimați neprobând în vreun fel, realitatea celor publicate în mod fals de către aceștia.

Apreciază recurentul, față de aspectele învederate, că instanța de apel nu a supus unei juste analize susținerile și afirmațiile pârâților-intimați în raport cu documentele invocate de aceștia, fapt ce a condus la formarea unei convingeri greșite a judecătorului pricinii cu privire la situația de fapt a pricinii.

Se arată, în continuare, că prima instanță a ignorat și nu s-a pronunțat astfel în niciunfel asupra dovezilor contrare depuse la dosarul cauzei prin care recurentul a probat fără putință de tăgadă nerealitatea, incorectitudinea și nesinceritatea informațiilor și a afirmațiilor publicate de jurnaliștii ziarului E., context în care recurentul apreciază că instanța de apel a omis în mod nepermis a observa faptul că rolul presei în cauza de față nu a fost acela de „a alerta publicul cu privire la presupuse fraude ale funcționarilor sau disfuncționalității ale instituțiilor publice (Cauza Goodwin c. Regatului Unit, 27 martie 1996), ci doar acela de a-l discredita și de a-i afecta astfel imaginea, numele și reputația în fața opiniei publice.

Consideră recurentul că pretinsa „existență a unor legături economice” dintre societatea L. și firma fiului recurentului precum și audierea recurentului în Parlament cu privire la neregulile sesizate pe piața de asigurări nu puteau constitui acea „bază factuală incontestabilă” reală, seriosă, solidă și fiabilă pe care ziaristii erau îndatorați să-și întemeieze afirmațiile privitoare la faptele imputate recurentului, instanța de apel reținând greșit, fără just temei argumentele factice doar prin prisma înscrisurilor și apărărilor nefondate ale intimaților-pârâți.

Apreciază recurentul că pretinsa îndoială a ziaristilor ar fi putut fi acceptată în limitele dreptului și ale libertății de exprimare în condițiile în care aceștia s-ar fi rezumat la a informa publicul în mod cinstit, onest, cu privire la aspectele reale evidențiate de înscrisurile și documentele pe care le aveau la dispoziție, fără a face afirmații tendențioase, pe care instanța de apel le-a apreciat eronat ca fiind „metafore acceptate în limbajul jurnalistic modern”, și fără a prezenta opinii publice ca fiind adevărate și incontestabile informații false și fapte inexistente pe care nici recurentul, nici familia sa nu le-a săvârșit vreodată, sens în care se face trimitere la jurisprudența C.E.D.O.

Față de cele arătate, recurentul solicită să se constate netemeinicia și nelegalitatea deciziei instanței de apel în raport cu aceste prime critici formulate în temeiul prevederilor art. 304 pct. 9 C. proc. civ. coroborate cu dispozițiile art. 129 alin. (5) din Constituția României.

O altă critică vizează faptul că instanța de apel a mai reținut de asemenea eronat în motivarea deciziei sale faptul că, în cauză nu s-a făcut dovada relei-credințe (...), în condițiile în care intimații-pârâți au prezentat elementele probatorii pe baza cărora și-au conturat punctul de vedere (...); ca atâta „timp cât au existat anumite elemente de fapt care susțin ipoteza autorilor articolelor nu se poate susține că acestea au fost scrise fără a avea o bază factuală și cu rea-credință”.

În ceea ce privește „elementele probatorii” și „baza factuală” apreciate ca greșit invocate de instanța de apel recurentul face trimitere la argumentele mai sus prezentate în combaterea motivelor reținute de instanța de apel, reiterând faptul că, așa după cum a arătat, împrejurările faptice invocate în susținerea soluției contestate nu puteau fi avute în vedere pentru a se stabili caracterul licit al faptelor jurnaliștilor și buna lor credință.

Consideră recurentul că evaluarea greșită a situației reale de fapt și a elementelor probatorii, precum și interpretarea și aplicarea eronate ale dispozițiilor art. 75 alin. (2) C. civ. au condus instanța de apel la pronunțarea unei decizii criticabile prin care a menținut efectele hotărârii primei instanțe care, în mod greșit, a înțeles să nu dea eficiență prevederilor art. 1357 și urm. C. civ., în temeiul cărora intimații-pârâți ar fi trebuit să fie obligați să răspundă pentru prejudiciile cauzate prin faptele lor ilicite.

În ceea ce privește prezumția bune-credințe invocată de instanța de apel prin raportare la art. 14 alin. (2) C. civ., recurentul precizează că aceasta a fost pe deplin răsturnată pe baza unor probe elocvente, contrare celor prezentate de jurnaliști, dar neluate în seamă de judecătorul cauzei, recurentul dovedind în afara oricărui dubiu faptul că ziaristii și-au exercitat drepturile abuziv, într-un mod excesiv și nerezonabil (art. 15 C. civ.), în scopul vădit de a-l păgubi, acționând contrar bune-credințe și cu încălcarea drepturilor și libertăților sale garantate de Constituție (art. 71-73 C. civ.).

Arată recurentul că nu se poate reține că jurnaliștii au acționat cu onestitate, loialitate, prudență și temperanță (cumpărare/chibzuință), elemente esențiale ale bune-credințe și în condițiile în care intimații-pârâți au refuzat în mod nelegal să îi acorde un drept de replică.

Sub acest aspect, recurentul precizează că deși acest drept nu este menționat, în mod expres, în dispozițiile Constituției, printr-o interpretare sistematică a prevederilor acesteia, rezultă caracterul constituțional al dreptului, sens în care face trimitere la jurisprudența C.E.D.O.

Consideră recurentul că, în cauza de față, instanța de apel a ignorat cu desăvârșire încălcarea de către intimații-pârâți a acestui drept constituțional care putea și trebuia să fie considerat în strânsă legătură cu toate celelalte probatorii administrate în vederea constatării relei-credințe a jurnaliștilor și a aplicării corecte a prevederilor art. 1357 și urm. C. civ. și art. 30 alin. (8) din Constituție care reglementează răspunderea civilă pentru informațiile aduse la cunoștința publică.

Raportându-se la dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 15 alin. (1) și art. 30 alin. (6) din Constituția României; art. 15 C. civ., recurentul arată că nu orice interes al publicului trebuie satisfăcut, iar simpla invocare a dreptului la informare nu poate justifica încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altei persoane.

Se arată că afirmațiile și susținerile tendențioase ale jurnaliștilor au pretins că au urmărit un asemenea interes public în condițiile în care însă nu au probat săvârșirea de către recurent a unor fapte cu incidență penală astfel încât opinia publică să fie în mod justificat „alertată” și prevenită sub acest aspect, nu au avut nici menirea să protejeze în vreun fel sănătatea sau siguranța publică, afirmațiile și susținerile jurnaliștilor neavând nicio relevanță pentru public sub acest aspect, după cum nici nu au semnalat afirmații înșelătoare ale recurentului ori cazuri de incompetență care să afecteze publicul, faptele imputate și afirmațiile tendențioase nefiind însoțite de dovezi pertinente, reale și fiabile care să le susțină.

În acest context, se arată, înlăturând fără temei dovezile recurentului și făcând o greșită aplicare a legii, instanța de apel a soluționat în mod netemeinic cauza dedusă judecătii fără a observa că dreptul conferit de lege intimaților-pârâți a fost

exercitat într-un mod excesiv și nerezonabil, cu vădită rea credință, doar în scopul de a-l vătăma și de a îl păgubi, nicidecum în scopul de a informa într-un mod onest și sincer opinia publică asupra unor fapte sau evenimente concrete, reale și susceptibile de a fi dovedite de elemente probatorii incontestabile.

Consideră recurentul că, dacă instanța de apel ar fi cercetat atent raportul Comisiei parlamentare, stenograma ședinței audierii, precum și raportul A.N.I., ar fi observat că niciuna dintre faptele nelegale invocate de jurnaliști și aduse în mod mincinos la cunoștința opiniei publice nu au format obiectul dezbaterilor parlamentare și nu i-au fost imputate de comisia parlamentară, că o minimă și suficientă cercetare a documentelor referite ar fi condus instanța de apel la pronunțarea în mod cert a unei alte soluții, în afara oricăror critici; instanța de apel a considerat însă lipsite de relevanță documentele justificative prezentate de recurent și a reținut astfel în mod netemeinic faptul că jurnaliștii au prezentat aceste împrejurări pentru a propune publicului o concluzie cu privire la activitatea apelantului”.

Recurentul redă dispoziții din Codul deontologic al ziaristului și precizează că, în speță, intimații-pârâți au acționat în mod evident cu nesocotirea acestor principii și reguli impuse de deontologia profesională și de limitele exercițiului dreptului la libera exprimare așa încât instanța de apel era datoare să constate că acțiunile și conduita lor nu au avut la bază concepte morale specifice bunei-credințe constând în onestitate, loialitate, prudență și temperanță.

Concluzionând, recurentul arată că, în pofida susținerilor și argumentelor instanței de apel, faptele intimaților pârâți au un profund caracter ilicit, scopul articolelor publicate de intimații-pârâți nefiind acela de a atrage atenția asupra unor probleme de interes public, condiția bunei-credințe a intimaților-pârâți nefiind îndeplinită raportat la situația de fapt atestată pe baza problemelor administrate, că faptele intimaților-pârâți au fost săvârșite în condiții și împrejurări care atestă fără niciun dubiu culpa și reaua-credință ale acestora și care i-au cauzat recurentului un evident prejudiciu moral.

Precizează recurentul că față de existența faptei ilicite, a prejudiciului suferit de recurent, a legăturii de cauzalitate dintre faptele intimaților-pârâți și prejudiciu, precum și de existența culpei și a relei-credințe a acestora, rezultă că instanța de apel a pronunțat o decizie lipsită de temei legal prin aplicarea greșită a prevederilor art. 75 alin. (2) C. civ. raportate la art. 1349, art. 1357 și urm. C. civ., art. 10 parag. 2 din C.E.D.O. și art. 30 alin. (6) și alin. (8) din Constituția României.

Înalta Curte, examinând decizia recurată prin prisma criticilor formulate, constată că recursul este nefondat pentru motivele ce se vor arăta.

Dispozițiile reglementate de art. 1357-1358 C. civ. consacră principiul răspunderii întemeiate pe existența vinovăției autorului unei fapte ilicite și cauzatoare de prejudiciu, legiuitorul stabilind că, pentru angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate altuia este necesar să fie imputabilă autorului acelei fapte.

Potrivit art. 30 alin. (6) din Constituție libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

Conform art. 75 alin. (2) C. civ. exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună credință și cu respectarea pactelor și convențiilor la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor vizând respectul vieții private și al demnității persoanei umane.

Art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede următoarele:

Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

Exercitarea acestor libertăți ce comporta îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Din perspectiva obiectului acțiunii instanța a avut a se pronunța asupra existenței sau inexistenței unei fapte ilicite care să poată angaja sau nu răspunderea delictuală a pârâților.

Așadar, menținând hotărârea instanței de fond, instanța de control judiciar a statuat - în limitele investiției - asupra temeiniciei și legalității sentinței apelate, analiza acesteia purtând asupra existenței faptei ilicite a intimaților ca și condiție a antrenării răspunderii civile delictuale a acestora, caracterul ilicit constând în încălcarea de către intimați a limitelor

libertății de exprimare cu efecte nemijlocite asupra dreptului la imagine al recurentului.

Criticile din recurs vizează, în proporție covârșitoare, netemeinicia deciziei recurate din perspectiva stabilirii unei stări de fapt neconforme cu probatoriile administrate.

Astfel, prin criticile formulate recurentul-reclamant reproșează, în esență, instanței de control judiciar că nu a verificat, pe baza întregului probatoriu administrat, dacă intimații au luat măsurile necesare pentru a-și îndeplini obligația de a verifica realitatea declarațiilor factuale, că nu a luat în considerare dovezile administrate de recurent care atestau inexistența faptelor imputate, precum și lipsa unor investigații complete și oneste din partea intimaților care nu și-au probat afirmațiile tendențioase, împrejurare ce situează analiza acestora în sfera examenului de temeinicie a hotărârii atacate, și nu în cea de legalitate, astfel cum aceasta este configurată de dispozițiile art. 304 C. proc. civ., astfel că ele nu pot fi analizate în această fază procesuală.

Înalta Curte va analiza criticile care vizează modul în care instanța de control judiciar a examinat condițiile impuse de lege pentru angajarea răspunderii delictuale a intimaților-pârâți din perspectiva art. 1357-1358 C. civ., în respectarea principiului instituit de art. 30 alin. (6) din Constituție, a art. 75 alin. (2) C. civ. și a art. 10 parag. 2 din C.E.D.O. față de faptul că obiectul judecătii nu poartă asupra veridicității faptelor prezentate în presă de intimați, ci de posibilitatea pe care un ziarist o are, de a prezenta opiniei publice fapte de interes general.

Instanța de control judiciar a examinat criticile apelantului-reclamant prin prisma exigențelor conținute în conceptul „libertate de exprimare” și reflectate în dreptul la onoare, demnitate și propria imagine a reclamantului atât în dreptul intern dar și în dreptul comunitar.

Astfel, se reține că instanța de apel, ca urmare a evaluării probatorului administrat, a statuat în mod judicios asupra echilibrului existent între întinderea și modalitățile de exercitare a dreptului la opinie și respectarea onoarei și reputației recurentului-reclamant, făcând o pertinentă analiză a împrejurărilor și condițiilor care angajează răspunderea civilă delictuală a intimaților-pârâți: faptele pe care jurnaliștii s-au bazat la redactarea materialelor publicate, pretinsul prejudiciu de imagine, vinovăția intimaților, raportul de cauzalitate existent între aceste elemente.

De asemenea, reaua-credință a format obiectul analizei instanței care a statuat în mod corect asupra inexistenței acesteia față de faptul că intimații au prezentat elementele probatorii pe care și-au fundamentat punctul de vedere exprimat în presă, abordarea recurentului cu privire la acest element al răspunderii civile delictuale limitându-se numai la modul de exprimare al faptelor care nu este relevant în raport de obiectul judecătii.

Se reține așadar, că din perspectiva art. 1357, art. 1358 C. civ., a art. 75 alin. (2) C. civ. instanța de apel a făcut o corectă analiză a elementelor de natură să antreneze răspunderea civilă delictuală a intimaților-pârâți, verificând, în limitele judecătii, dacă îndeplinirea de către intimați a obligației de informare se încadrează în limitele admisibile de exercițiu a dreptului la liberă exprimare a jurnalistului în condițiile reglementate de dreptul intern - art. 30 din Constituție și din dreptul convențional - art. 10 din C.E.D.O.

Critica vizând ignorarea de către instanță a încălcării de către intimați a dreptului la replică al recurentului nu a făcut obiectul analizei instanței de apel, astfel că nu poate fi examinat omisso medio, în recurs.

Pe de altă parte, este de reținut că acest drept nu formează obiectul unei reglementări exprese, astfel că nerespectarea lui nu este sancționată de lege.

Aserțiunea recurentului potrivit căreia „afirmațiile cu privire la faptele imputate și aduse la cunoștința publicului nu au urmărit satisfacerea unui interes public justificat nu poate fi primită.

Aceasta întrucât în interpretarea și aplicare art. 10 din C.E.D.O. și a art. 30 din Constituția României se impune determinarea limitelor în care exercitarea libertății presei să nu afecteze viața privată a persoanei, limite ce variază în funcție de calitatea persoanei ce face obiectul informației publice și contextul social care a generat faptele ce fac obiectul informației publice.

Sub aspectul invocat, instanța de control judiciar și-a fundamentat în mod corect soluția pronunțată pe calitatea recurentului-reclamant de persoana ce ocupă o funcție publică, de conducere a unei autorități publice, împrejurare care determină o abordare mai extensivă a limitelor libertății de exprimare și din punctul de vedere al înțelesului sintagmei „satisfacerea unui interes public justificat”, în contextul în care art. 10 din Convenție garantează atât dreptul de exprimare, cât și dreptul receptorului de informație de a fi informat corect cu privire la subiectele de interes public, jurisprudența avută în vedere de instanță fiind relevantă.

În considerarea celor ce preced Înalta Curte, constatând că decizia recurată nu este susceptibilă de a fi cenzurată din perspectiva criticilor ce au permis exercitarea controlului de legalitate din perspectiva temeiurilor de drept indicate de recurentul-reclamant, raportat la art. 312 C. proc. civ., va respinge recursul ca nefondat.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge recursul declarat de reclamantul A. împotriva deciziei nr. 391/A din 14 octombrie 2014, pronunțate de Curtea de Apel București, secția a IV-a civilă, ca nefondat.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică, astăzi 11 februarie 2016.